نشریه مطالعات آموزشی، مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی دانشگاه علوم پزشکی ارتش
سال هشتم، شماره دوم، نیمسال دوم تحصیلی ۹۹-۱۳۹۸
مقاله مروری

نقش امید در بهبودی بیماری‌های فراگیر (با تاکید بر بیماری کرونا (کوید ۱۹) در ایران)

مژگان محمدی‌مهر[۱]، مهدیه خسروی[۲*]، مراد شاهمرادی[۳]، سعید شیخی[۴]

چکیده

مقدمه: بیماری کرونا (کوید ۱۹) یک بیماری ناشناخته است و علم پزشکی تا کنون نتوانسته است راه درمان مناسبی پیدا کند. ابهامات و میزان بالای سرایت این بیماری و مرگ ومیر آن در دنیا سبب ترس در مردم شده است. هدف این تحقیق بررسی نقش امید در بهبودی بیماری‌های فراگیر با تاکید بر بیماری کرونا (کوید ۱۹) در ایران می‌باشد.

روش‌ها: این جستار یک مرور روایتی است. اسناد و مدارک آن از طریق مراجعه به کتابخانه و همچنین سایت‌های علمی و پژوهش‌های انجام شده در این زمینه گردآوری شده است.

یافته‌ها: یافته‌های حاصل از این مطالعه نشان می‌دهد که امید نقش مهمی در بهبودی بیماری‌های فراگیر دارد هر چقدر امید بیماران در سطح بالایی باشد، مشکلات ناشی از بیماری و درمان را بهتر تحمل می‌کنند. امید در بیماران باعث افزایش سطح خودمراقبتی، ایجاد تعادل عاطفی، خلق مثبت، سلامت ذهنی، پاسخ مثبت به مداخلات پزشکی می‌گردد.

بحث و نتیجه‌گیری: از آنجا که بیماری کرونا (کوید ۱۹) ناشناخته می‌باشد و فعلا راه درمانی برای آن وجود ندارد لذا با توجه به نتایج مطالعه حاضر، عوامل روانشناختی مانند امید به بیمار کمک می‌کند تا بر این موقعیت استرس‌زا غلبه داشته باشد. برخورداری از تفکر امیدوارانه باعث افزایش افکار مثبت و هدفمند در زندگی می‌شود که بر کیفیت زندگی در ابعاد مختلف ثاثیرگذار می‌باشد.

کلمات کلیدی: امید، کرونا، کوید ۱۹، بیماری

مقدمه

در طول تاریخ، همواره بیماری‌های عفونی وجود داشته ولی فاصله شیوع چنین بیماری‌هایی در دهه اخیر نسبت به قبل کوتاه‌تر شده است. در ۳۱ دسامبر ۲۰۱۹ میلادی گزارشی از موارد عفونت شدید تنفسی در شهر ووهان کشور چین گزارش شد. در ابتدا بر اساس مشاهدات این گونه به نظر می‌رسید که برخی از بیماران تاریخچه حضور یا کار در بازار عمده فروشی ماهی و غذاهای دریایی را دارندکه بازار مذکور بلافاصله در روز اول ژانویه ۲۰۲۰ تعطیل شد و اقدامات سلامت محیط و گندزدایی در آن جا به طور کامل به انجام رسید (۱). بیماری کرونا (کوید ۱۹) یک بیماری ناشناخته است و زمانی که یک پدیده ناشناخته باشد بیشتر ترس ایجاد می‌کند برای مثال در

۱- دکترای برنامه ریزی درسی، دانشیار گروه علوم آزمایشگاهی دانشکده پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی آجا
آدرس الکترونیکی: M.mohammadimehr@ajaums.ac.ir
۲- کارشناس ارشد برنامه‌ریزی درسی، آموزش و پرورش ناحیه ۲ قزوین، ایران (*نویسنده مسئول)
آدرس الکترونیکی: mahdiehmaleka1396@gmail.com
۳- کارشناس ارشد روانشناسی عمومی، دانشگاه پیام نور آبدانان، ایلام، ایران
آدرس الکترونیکی: moradshahmoradi@ymail.com
۴- کارشناس ارشد برنامه‌ریزی درسی، آموزش و پرورش منطقه ۱۵، تهران، ایران
آدرس الکترونیکی: saeedsheikhi2000@yahoo.com

[Downloaded from nama.ajaums.ac.ir on 2026-11-12]

بیماری‌های خطرناکی همچون سرطان یا ایدز چون شناخته شده‌اند و دانش بشری نسبت به آن‌ها بیشتر است و راه‌حل‌های درمان و پیشگیری دارد این ترس عمومی کمتر شایع است بنابراین ناشناخته بودن بیماری کرونا (کوید ۱۹) نوعی ترس را در دنیا ایجاد کرده است و طبیعتاً چون علم پزشکی نتوانسته است راه درمان مناسبی پیدا کند و بحث‌های پیشگیری نیز همگی بر دور بودن از جامعه و در خانه بودن تاکید دارند در نتیجه چنین فضایی ایجاد می‌شود (۲).

از آن جا که تحقیقات نشان می‌دهند که عوامل روانشناختی اغلب پیش‌بینی کننده‌های بهتری برای تفاوت‌های موجود در سازگاری با بیماری هستند تا عوامل بیماری همچون میزان، شدت، طول مدت بیماری کاهش یابد و شخص سلامت خود را باز یابد توجه به مؤلفه‌های روانی این بیماری و مداخله در این خصوص می‌تواند نقش مؤثری در سازگاری بیمار با شرایط جسمانی خود ایفا کند. روانشناسی مثبت گرا و روانشناسی سلامت سعی در تقویت عواملی مانند شادکامی، خوش بینی، خلاقیت، معنا در زندگی، خویشتن داری، حمایت اجتماعی، انعطاف پذیری و امید، در پیشگیری در تمامی سطوح و درمان بیماریهای جسمانی دارند (۳).

در این میان سازه‌ی امید توجه فزاینده‌ای را به خود جلب کرده است. اشنایدر بنیانگذار نظریه امید و درمان مبتنی بر آن، امید را به عنوان سازه‌ای شامل دو مفهوم این گونه تعریف می‌کند: «توانایی طراحی مسیرها یا گذرگاه‌هایی به سوی اهداف مطلوب به رغم موانع موجود و عامل انگیزش برای استفاده از این گذرگاها» او بیان می‌کند که کاربرد امید به خاطر تأثیرات شگرف در پدیدآیی و درمان عمده‌ی بیماری‌های جسمانی و روانی در مراکز درمانی مرتبط با سلامت، می‌تواند یک مرکز بیمارنگر را به مرکزی سلامت نگر، تبدیل نماید (۴). امید، ذهنیتی است که بر حس متقابل اراده و برنامه‌ریزی فرد برای رسیدن به هدف، استوار است. امید فرایندی است که به افراد امکان می‌دهد تا هدف‌هایی را طراحی کنند و از آنها پیروی کنند (۵). امید به عنوان یک ویژگی شخصیتی به حالتی گفته می‌شود که به فرد اجازه می‌دهد به شرایط جدید و استرسزا پاسخ مناسب ارائه دهد (۶).

امید، توانایی درک از ایجاد راه‌های مطلوب در زندگی و دست‌یابی به آنهاست (۷). همچنین، امید نمادی از سلامت روانی و توانایی باور به احساس بهتر در آینده است و ناامیدی نقطه مقابل آن است (۸). امید مفهومی است که در دو دهه اخیر احتمالاً بیشترین تحقیقات را به سوی خود جلب نموده است. امید فرایندی است که به افراد اجازه می‌دهد تا هدف‌هایی را طراحی نموده و آن را پیگیری نمایند. امید قابلیت درک شده از بوجود آوردن مسیرهای مطلوب در جهت دست یابی به اهداف و برانگیخته شدن در جهت استفاده از این راه‌ها می‌باشد. همچنین امید را مجموعه‌ای ذهنی می‌دانند که مبتنی بر حس متقابل اراده و برنامه‌ریزی برای رسیدن به هدف است (۹). امیدواری در تمام ابعاد زندگی ضروری است. امید یعنی اینکه توانایی باور داشتن فرد به اینکه احساس بهتری در آینده برای او به وجود خواهد آمد. امید، با نیروی نافذ خود، تحریک کنندهٔ فعالیت فرد است تا بتواند تجربه‌های نوی به دست آرد و نیروهای تازه‌ای را در فرد ایجاد کند (۱۰).

امید و خوش‌بینی به عنوان دو سازه روان شناسی مثبت، در مواجهه با سختی‌ها از افراد محافظت می‌کنند (۱۱). امید و انتظار درمان به عنوان راهبرد مقابله‌ای مؤثر، در کنارآمدن با اتفاقات ناگوار و کیفیت زندگی تأثیرگذار است (۱۲). بزرگسالانی که از درجات بالای امید بهره می‌برند، به دیگران به عنوان منابع حمایتی و پایگاه‌هایی می‌نگرند که می‌توانند به آنها تکیه کنند همچنین این افراد اعتقاد دارند که می‌توانند با چالش‌هایی که ممکن است در زندگی با آنها رو به رو شوند، سازگار شده و شادی بالاتری را تجربه نمایند و از زندگیشان رضایت داشته باشند (۱۳). امید در بیماران، به ایجاد مشارکت مثبت در درمان و افزایش کیفیت زندگی می‌انجامد (۱۴).

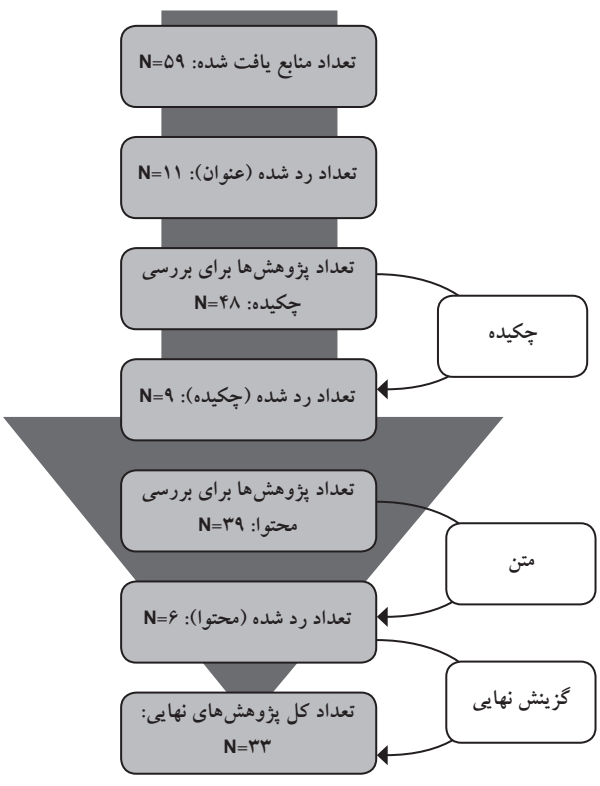
ناامیدی بر سلامتی و ابعاد روانشناختی افراد اثر منفی داشته

[Downloaded from nama.ajaums.ac.ir on 2026-11-12]

و فاکتور پرخطری برای اختلال در این ابعاد می‌باشد (۱۵). بنابراین با توجه به روند رو به افزایش بیماری‌های ویروسی چون کرونا (کوید ۱۹) در ایران خصوصاً در میان افراد بزرگسال و نیز از آن جا که تاکنون تحقیقاتی در زمینه نقش درمان‌های روانشناختی در کاهش نشانگان بیماران ویروسی مثل کرونا (کوید ۱۹) در کشور انجام نشده است، پژوهش حاضر با هدف بررسی نقش امید در بهبودی بیماری‌های فراگیر (با تاکید بر بیماری کرونا (کوید ۱۹) در ایران) انجام شد.

روش پژوهش

این جستار یک مرور روایتی است. در بخش مصادیق سرقت علمی جامعه این جستار را مطالعات گزینش شده‌ای در این قلمرو تشکیل می‌دهند. از این رو مقالات این قلمرو در بازه زمانی (۲۰۰۲-۲۰۱۹) با کلید واژه‌های؛ امید، بیماری، کرونا ویروس، کوید ۱۹ و بهبودی در پایگاه‌های اطلاعاتی؛ مگیران، انسانی، نورمگز، Google Scholar، Science direct، Sage جستجو شدند. در بخش شناسایی نرم افزارها نیز این جستجو در سایت‌ها و وبلاگ‌ها صورت گرفت لذا پس از کندکاو در پایگاه‌ها و خوانش متن مقالات از بین ۵۹ مقاله در نهایت ۳۲ مقاله تحلیل شد.

شکل ۱- فرایند جستجو و گزینش مقالات

یافته‌ها

بالا رفتن میزان امید، موجب افزایش خصوصیات مثبت فردی، ترتیب دادن اهداف در زندگی و در نتیجه توصیف مجدد آینده، معنی‌دار بودن زندگی، آرامش، انرژی و سرزندگی در بیماران می‌شود. همچنین امید همبسته‌های زیست شناختی متعددی دارد؛ مثل کارکرد مؤثر دستگاه ایمنی و افزایش اکسی توسین اندورفینی که فرد را در تحمل فشار و سختی کمک می‌کند. امید در بیمار درد را تعدیل می‌کند و با کمتر شدن احساس درد، در بیمار، احساس امید گسترش می‌یابد که خود منجر به کاهش بیشتر درد و افزایش سلامت روانی و کیفیت زندگی می‌شود. بدین ترتیب، امید از طریق و تأثیر بر روی سیستم ایمنی بدن علاوه بر تاثیرات مطلوب جسمانی، با افزایش احساس آرامش سبب کاهش تنیدگی نیز می‌گردد (۱۶، ۱۷). امید شامل دو بعد تفکر راهبردی و عاملی می‌باشد. برای دستیابی به هدف، مردم باید خودشان را برای ایجاد مسیرهای عملی جهت دستیابی به آنها توانا ببینند. این فرآیند که تفکر راهبردی نامیده می‌شود، به معنی توانایی درک شده فرد در تولید راه‌های عملی برای رسیدن اهداف است (۱۸). در رابطه با نقش امید در بهبود بیماری‌ها پژوهش‌های زیادی صورت گرفته است و اکثراً به نقش امید در بهبود انواع بیماری‌ها تاکید کرده‌اند. به عنوان نمونه نتایج مطالعاتی زیادی به نقش امید در بهبود بیماران سرطانی اشاره داشتند (۱۹، ۲۰، ۲۱). نقش امید در درمان اختلال استرس پس از سانحه توسط محققان بررسی شده است (۲۲، ۲۳) مطالعات حاکی از آن است که امید در درمان بیماران دیابتی و دیگر بیماری‌ها اهمیت ویژه‌ای دارد (۲۴، ۲۵، ۲۶، ۲۷، ۲۸).

[Downloaded from nama.ajaums.ac.ir on 2026-11-12]

یافته‌های حاصل از این مطالعه نشان می‌دهد که امید نقش مهمی در بهبودی بیماری‌های فراگیر دارد یعنی هر چقدر امید بیماران در سطح بالایی باشد با توجه به آنکه این امر به توانایی سیستم ایمنی کمک می‌کند لذا این افراد می‌توانند مشکلات ناشی از بیماری و درمان را بهتر تحمل می‌کنند و راحت‌تر با آن سازگار می‌شوند. در نتیجه در تحمل عوارض درمانی مقاومت بیشتری نشان می‌دهند و خیلی بیشتر درمان را پیگیری می‌کنند (۲۰).

همچنین یافته‌های این مطالعه نشان داد امید در بیماران باعث افزایش سطح خود مراقبتی، ایجاد تعادل عاطفی، خلق مثبت، سلامت ذهنی، پاسخ مثبت به مداخلات پزشکی می‌گردد (۱۹). بیماران می‌فهمند که آزادی و مسئولیت دارند و قادرند فراتر از محیط‌شان رفته و علیرغم شرایط محیطی رشد کنند و این مساله را درک کنند که قربانیان درمانده سرنوشت نیستند. امید، بیماران را قادر می‌سازد که چشم‌اندازی فراتر از وضعیت کنونی و نابسامان درد و رنج خود را ببینند و هدف‌های روشنی تعیین نمایند و مسیرهای متعددی را برای رسیدن به این هدف‌ها ایجاد کنند. امید باعث می‌شود افراد انگیزه برای دنبال کردن اهداف‌شان داشته باشند و موانع را به عنوان چالش‌هایی برای غلبه بر آن‌ها از نو چارچوب‌بندی کنند (۲۳) و از دیگر یافته‌های این مطالعه آن بود که امید روند بهبود بیماران را سرعت می‌بخشد و بیماران تجربه‌ی جدیدی را کسب می‌کنند و نیروی تازه‌ای در کالبد بیماران ایجاد می‌کند و منجر به این باور در فرد می‌شود که اساساً دنیا مکان قابل اعتمادی است (۲۱).

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر در رابطه با نقش امید در بهبود بیماریهای فراگیر (با تاکید بر بیماری کرونا (کوید ۱۹) در ایران) صورت گرفت و به خاطر جدید بودن ویروس کرونا (کوید ۱۹) ابهامات زیادی وجود دارد و پژوهشی‌های خیلی محدودی انجام شده است. از سویی با توجه به پژوهش‌های صورت گرفته در رابطه با نقش امید در بهبود سایر بیماری‌ها، می‌توان گفت که امید به انسان اجازه می‌دهد تا بر موقعیت‌های استرس زا غلبه داشته باشد. امید انسان را قادر می‌سازد تا تلاش ثابتی را برای رسیدن به اهداف خود انجام دهد. انسان‌هایی که امید بیشتری دارند تلاششان را صرف کسب اهداف بیشتر می کنند، اهدافشان را با اطمینان بیشتری به دست می‌آورند و آنها را با اهداف سخت‌تر دیگری ارزیابی می‌کنند، اما کسانی که امیدواری کمتری دارند این گونه نیستند (۲۹).

امید مفهومی است که در دو دهه اخیر احتمالاً بیشترین پژوهش‌ها را به سوی خود جلب کرده است. امید فرایندی است که به افراد اجازه می‌دهد تا هدف‌هایی را طراحی کرده و آن را پیگیری کنند فیدمن و کوباتا (fidman and cohobate) (۵). امید قابلیت درک شده از به وجود آوردن مسیرهای مطلوب در جهت دستیابی به اهداف و برانگیخته شدن در جهت استفاده از این راه‌ها است (۷). امید با این باور همراه است که مشکلات افراد برطرف شدنی است و آینده آن‌ها می‌تواند بهتر شود، از این رو به عنوان نیروی انگیزشی موجب اقدام و پیگیری درمان و انجام تکالیف تعیین شده از سوی درمانگر به طور جدی می‌شود و این امر در افزایش احساس بهبود مؤثر می‌افتد (۳۰). فرد امیدوار اطلاعات بیشتری دربارهٔ شیوه‌های غلبه موانع کسب می‌کند و راه‌های متعددی برای رسیدن به اهداف می‌یابد (۳۱) لذا رضایت از زندگی بیشتری را از خود نشان می‌دهد (۳۲).

افراد امیدوار با تمرکز بر موفقیت‌ها و تعمیم انتظار برای آنها، تغییر خودگویی‌های منفی و تفکر عامل، انگیزه بیشتری را در خود ایجاد می‌کنند. بنابراین اعتقاد و باور فرد مبنی بر این که می‌تواند مسیرهایی را به سمت اهداف مطلوب بیابد و خودش را به استفاده و به کارگیری این مسیرها برانگیزاند و عواطف مثبت، بهزیستی و امید را در خود تقویت کند. تمرکز بر افزایش امید باعث افزایش اعتماد به نفس و معنا در زندگی و کاهش اضطراب و نشانه‌های افسردگی می‌شود و می‌تواند به بیماران

[Downloaded from nama.ajaums.ac.ir on 2026-11-12]

برای مقابله با عود بیماری کمک کند. بیمارانی که امید را به عنوان منبع مهمی در زندگی خود درک کنند می‌توانند بر موانع و مشکلات برای ادامه مبارزه با شرایط نامطلوب غلبه کنند (۲۰). بیماری ویروسی کرونا (کوید ۱۹) یک بیماری عالم گیر شده است و امکان ابتلای افراد، سبب نگرانی و ترس در خیلی از مردم شده است. از سویی ترس باعث ضعیف شدن سیستم ایمنی بدن می‌گردد که این امر در افراد سالمند که سیستم ایمنی ضعیفی دارند می‌تواند ابتلا به بیماری را در آنان با توجه به آنکه ریسک بالاتری دارند تسهیل نماید. لذا بر اساس نتایج این مطالعه توصیه می‌شود تا افراد جامعه با رعایت موازین بهداشتی به سلامت روان خود و افراد خانواده توجه کنند. افراد امیدوار این وضعیت را بهتر درک می‌کنند و بهتر با آن کنار می‌آیند. در مجموع می‌توان گفت، برخورداری از تفکر امیدوارانه باعث افزایش افکار مثبت و هدفمند در زندگی می‌شود که بر کیفیت زندگی در ابعاد مختلف تاثیر گذار می‌باشد. برعکس، امید نداشتن به زندگی به عنوان تحمل وضعیت فائق نیامدنی تعریف می‌شود که در آن دستیابی به هیچ هدفی انتظار نمی‌رود و با استرس ادراک شده ارتباط دارد.

References

1- ISNA. February 27, 2017. News ID 98110603751
2- Mohadesardebili A, Roshan F, Najarzadeh E. The role of psychologists in natural crises (Case study: prevalence of coronary heart disease in Iran). New research in the humanities. 2019. New Volume, No. 25, pp. 255-259.
3- Qomi M, KHodadadisangdeh J. The effectiveness of existential psychotherapy in a group manner on increasing the hope of mothers with children with cancer. Social Work Quarterly, 2016. Volume 5, Number 3, pp. 14-22.
4- Snyder CR. Hope theory: Rainbows in the mind. Psychol Inq. 2002; 13(4): 249-75.
5- Feldman DB, Kubota M. Hope, self-efficacy, optimism, and academic achievement: Distinguishing constructs and levels of specificity in predicting college grade-point average. Learn Individ Dif 2015; 37:210-6. doi: 10.1016/j. lindif.2014.11.022.
6- Ghazavi Z, Khaledi-Sardashti F, Kajbaf MB, Esmaielzadeh M. Effect of hope therapy on the hope of diabetic patients. Iran J Nurs Midwifery Res. 2015; 20(1):75-80. pmid: 25709694
7- Du H, Bernardo ABI, Yeung SS. Locus-of-hope and life satisfaction: The mediating roles of personal self-esteem and relational self-esteem. Pers Individ Dif 2015; 83:22833. doi: 10.1016/j.paid.2015.04.026.
8- Khodabakhshi-Koolaee A, Rajaee-Asl N. [Efficacy of Hope-Oriented Gr oup Therapy on Quality of Life and Parent-Child Relationship in Mothers with Autistic Children]. J Prev Health. 2016; 2(2):32-43.
9- KHodaei S, Sastjerdi R, Haghighi F, Saadatjo S A, Keramati A. The effect of group cognitive-behavioral therapy on depression in cancer patients. Birjand Medical Sciences Scientific Journal. 2011. Volume 18, Number 3, pp. 183-190.
10- Pourmohammadreza M, Ashouri M, Jalilabkenar S S. The effectiveness of life skills training on students' social self-empowerment. Journal of Clinical Psychology. 2013. No. 18, pp. 12-1.
11- Aspinwall LG, Tedeschi RG. The value of positive psychology for health psychology: progress and pitfalls in examining the relation of positive phenomena to health. Ann Behav Med. 2010; 39(1):415. DOI: 10.1007/s12160-009-9153-0 PMID: 2009 1429.
12- Feuz, C. Hoping for the best while preparing for the worst. Journal of Medical Imaging and Radiation Sciences, 2012. 43 (3), 168- 174.
13- Alagheband M. Servat F, Zarepour F (2016), the role of hope and treatment expectancy on patients feeling of recovery., Year 15, No. 2,
14- Hasson-Ohayon I, Kravetz S, Meir T, Rozencwaig S. Insight into severe mental illness, hope, and quality of life on persons with schizophrenia and schizoaffective disorders. Psychiatry Res. 2009; 167: 231–38.
15- Doreen, L., Wiggins, MD. The impact of reproductive cancers on women's mental health, Journal Neurosic; 2014. 5(1): 283-300.
16- Eliott, J. A. Olver, I. N. Hope lifead death: A qualitative analysis of dying cancer patients talk about hope. Death Studies, 2009. 33(7), 609-38.
17- Roston, E., T. Coper, B. Miaskowski, C. The important of hope as a mediater of psychological disters and life-satisfacation a community sample of cancer patients. Cancer Nursing, 2010. 33(4), 258-67.
18- Bernardo A,Yeung SS, Hongfei Du.Locus-of-hope and life satisfaction: The mediating roles of personal self-esteem and relational self-esteem. Personal Individ Diff. 2015; 83:228–33.
19- Saberipour B, Geibizadeh M, Ghanbari S, Hematipour A. Investigating the Relationship between Social Support and

[Downloaded from nama.ajaums.ac.ir on 2026-11-12]

Hope in Women with Breast Cancer under Chemotherapy in Hospitals of Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences, Iranian Breast Diseases Quarterly. 2019. 12 (2), 47-56.

20- Sadoughi M, Mehrzad V, Mohammadsalehi Z. The relationship between optimism and hope with depression and anxiety in female patients with breast cancer. Iranian Journal of Nursing Research. 2016. Volume 12, Number 2, pp. 21-16.

21- Movahedi M, Movahedi Y, Farhadi A. The study of relationship between life quality and life expectancy in patients with breast cancer, scientific and research bimonthly magazine of yazd school of health,,2015. Vol. 25, No. 76, pp. 92-84.

22- Yousefi A, Rafeinia P, Sabahi P. The effectiveness of hope therapy on the quality of life of the spouses of veterans suffering from post-traumatic stress disorder. Journal of Clinical Psychology, 2016. Volume 7, Number 1 (consecutive 29), pp. 11-1.

23- Naghdi M, Anasori M. The effectiveness of hope therapy on psychological well-being and resilience in patients with post-traumatic stress disorder. Journal of Psychiatry, 2018. Volume 6, Number 4, pp. 49-55.

24- Alipour A, Aliakbar M, Amini F, Hashemijashni A. The relationship between perceived social support and follow-up treatment in patients with type 2 diabetes: the mediating role of resilience and hope. Research in Mental Health, 2016. Volume 10, Number 2, 53-67.

25- Kazemabadi Z, Karami A. The effect of group therapy based on choice theory on emotion control and life expectancy of patients with MS in Tehran province, Knowledge and Research in Applied Psychology, 2019. Vol. 20, and No. 4 (consecutive 88) pp. 37-45.

26- Moon, C., Snyder, C. R., & Rapoff, M. A. The relationship of hope to children's asthma treatment adherence. Unpublished manuscript, Department of Psychology, University of Kansas, Lawrence, Kansas. 2001.

27- Seaton, K., & Snyder, C. R. Hope and remaining in a treatment program for drug abuse. Unpublished manuscript, Department of Psychology, University of Kansas, Lawrence, Kansas. 2001.

28- van Servellen, G., Chang, B., Garcia, L., & Lombardi, E. Individual and system level factors associated with treatment nonadherence in human immunodeficiency virus-infected men and women. AIDS Patient Care and STD's; 2002. 11: 219–281.

29- Snyder CR, Irving L, Anderson JR. Hope and Health: Measuring the Will and Ways. In: Snyder CR, Forsyth DR, editors. Handbook of Social and Clinical Psychology: The Health Perspective. New York: Pergamon Press; 1991.p. 285305.

30- lotfikashani f, mohammadi sh, vaziri sh (2017). The effect of hope therapy training on life expectancy and health in patients with cancer, comprehensive nursing and obstetrics. Psychology و Psychedelic Iranian, 2017. 14, No. 53, pp. 61-53.

31- Cheavans, J S. Hope in cognitive Psychotherapies: On Working with Client Strengths. J Cogn Psychother: An Int Q, 2006; 20 (2):135-45.

32- Marques, S., Pais-Ribeiro, J., & Lopez, S. H. The role of positive psychology constructs in predicting mental health and academic achievement in children and adolescents: A twoyear longitudinal study. Journal of Happiness Studies, 2011. 12 (6), 1049-1062.

[Downloaded from nama.ajaums.ac.ir on 2026-11-12]

The Role of Hope in the Recovery of Pervasive Diseases (With Emphasis on Coronavirus (COVID 19) in Iran)

Mojgan Mohammadi Mehr[1], Mahdiyeh khosravi[2], Morad shahmoradi[3], Saeed Sheikhi[4*]

Abstract

Introduction: Coronavirus (COVID 19) disease is an unknown disease and medical science has not been able to find a suitable treatment for it. Preventive discussions all emphasize being away from society and being at home. The aim of this study was to investigate the role of hope in the recovery of pervasive diseases (with emphasis on coronavirus (COVID 19) in Iran).

Methods: This research is a narrative review. Its documents have been collected through reference to the library, as well as scientific sites and research conducted in this field.

Results: The findings of this study show that hope plays an important role in the recovery of pervasive diseases, that is, the higher the hope of patients, the better they tolerate the problems caused by disease and treatment. The result of this study also show that hope in patients increases self-care, emotional balance, positive mood, mental health, a positive response to medical interventions, and even patients understand that they have freedom and responsibility and they are able to go beyond their environment. Grow and grow despite the environmental conditions. Another finding of this study was that hope accelerates the healing process. Patients gain new experience and create new strengths in patients.

Conclusion: Coronavirus (COVID 19) is unknown disease and there is no cure for it currently. Therefore, according to the results of the present study, psychological factors such as hope help the patient to overcome this difficulty. Having hopeful thinking increases positive and purposeful thoughts in life, which affects the quality of life in various dimensions.

Keywords: Hope, Disease, Coronavirus, COVID 19

1- PhD of Curriculum Studies, Associated Professor, Department of Laboratory Sciences, Faculty of Paramedical Sciences, Aja University of Medical Sceinces. Tehran, Iran. Email: M.mohammadimehr@ajaums.ac.ir

2- M. A in Curriculum Development, District Education 2, ghazvin, Iran. Email: mahdiehmaleka1396@gmail.com.

3- Master of General Psychology Department of Education, PNU, Abdanan, Ilam, Iran. Email: moradshahmoradi@ymail.com

4- M. A in Curriculum Development, District Education 15, Tehran, Iran. Email: saeedsheikhi2000@yahoo.com

[Downloaded from nama.ajaums.ac.ir on 2026-11-12]